

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/194/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913212488
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6913212488.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu W. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom U. O. XXX, právne zastúpeného JUDr. Petrom Harakálom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Košice, Mlynská 28, proti žalovanému I. poisťovňa, a. s., A. Y. V. so sídlom S., A. 4, Y.: XX XXX XXX, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou Miroslav Maďar, s. r. o. so sídlom Banská Bystrica, Robotnícka 6, IČO: 00 585 441, v konaní o náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 12C/312/2013-205 zo dňa 12.06.2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu zamietol (výrok I.) p o t v r d z u j e .
- II. Rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania (výrok II.) m e n í t a k , ž e ž a l o v a n é m u náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie nepriznáva.
- III. Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplata sumy 5.838,60 € spolu s 5,5 % úrokom z omeškania ročne od 22. 10. 2013 až do zaplata a vyplácania mesačnej úrazovej renty v sume 337,86 € počnúc dňom 01. 08. 2013 na tom základe, že pri dopravnej nehode dňa 10. 11. 2008 utrpel ako spolujazdec v motorovom vozidle A. R., ev. č. RS XXX BH ťažké ublíženie na zdraví a na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX zo dňa 05. 06. 2009 (ďalej v texte „rozhodnutie Sociálnej poisťovne“) je od 29. 01. 2009 invalidný. Zodpovedný prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte „zákon č. 381/2001 Z. z.“) u žalovaného, ktorého žalobca považoval za pasívne vecne legitimovaného v konaní.

2. V poradí druhým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol aplikujúc ust. § 106 Občianskeho zákonníka, keď nárok žalobcu považoval za premlčaný. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zdôraznil, že okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti, či s protiprávnym konaním. Správne konštatoval, že pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí len subjektívna premlčacia doba. K vydaniu rozhodnutia o invalidnom dôchodku došlo dňa 05. 06. 2009 (ďalej v texte aj „rozhodnutie Sociálnej poisťovne“) s tým, že žalobca proti tomuto rozhodnutiu nepodal návrh na jeho preskúmanie súdom. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne rozhodnutie z 05. 06. 2009 o priznaní invalidného dôchodku bolo žalobcovi v

súlade s § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení expedované 19. 06. 2009. Nijakým spôsobom nebolo podľa okresného súdu spochybnené a ani tvrdené, že by žalobca uvedené rozhodnutie o priznaní dôchodku expedované 19. 06. 2009 nebol dostal a toto rozhodnutie priložil aj k žalobe. Keďže nie je dôkaz o tom, ktorého dňa rozhodnutie dostal, okresný súd vychádzal zo všeobecne známeho stavu, že takéto zásielky bývali doručené do 3 dní od expedovania. Takýmto spôsobom bola podľa okresného súdu zásielka doručená dňa 22. 06. 2009 (pondelok), kedy mu začala plynúť dvojročná subjektívna lehota na podanie žaloby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/13/2013, ale aj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 16/2017, I. ÚS 426/2016, v zmysle ktorého ústavný súd konštatoval, že v okolnostiach tam posudzovanej veci išlo o občianskoprávny nárok, ktorý podlieha premlčaniu ako celok, a to z dôvodu povahy tohto nároku, ktorým je opakujúce sa plnenie, a ktorý nemá povahu náhrady mzdy, pričom aj v tomto prípade išlo o nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. Okresný súd doplnil, že obdobne rozhoduje i Najvyšší súd Českej republiky sp. zn. 25Cdo/5381/2008, keď poukázal aj na komentár Občianskeho zákonníka pre prax, J. I. a kol., K., časť. II, str. 1767, podľa ktorého je rozdiel medzi nárokom na náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti. V prípade nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti sa premlčuje nárok ako taký.

3. Okresný súd konštatoval, že žalobca podal žalobu na okresný súd dňa 26. 07. 2013, teda po uplynutí viac ako štyroch rokov od doručenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne. Vzhľadom na to, že žalobca žalobu podal na súd približne štyri roky odo dňa, kedy sa dozvedel o škode a kto za ňu zodpovedá, jeho právo na náhradu škody je v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka podľa okresného súdu premlčané, a preto keď sa žalovaný premlčania dovolal, nemožno premlčané právo žalobcovi priznať.

4. Okresný súd navyše doplnil, že i keď nie je úplne presne zistiteľný deň, kedy žalovaný rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní dôchodku dostal, nemá to žiaden vplyv na zistenie, že nárok je premlčaný a to z dôvodu, že tu nejde o rozdiel niekoľkých dní, ale o rozdiel približne dvoch rokov. Pritom žalobcovi rozhodnutím zo dňa 10. 12. 2009 bolo priznané aj zvýšenie invalidného dôchodku, teda je evidentné, že už v roku 2009 mal žalobca bezpochyby vedomosť o škode a kto za ňu zodpovedá.

5. K námietke žalobcu na pojednávaní, že doposiaľ nebola určená miera poklesu pracovnej schopnosti u žalobcu, okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že táto námietka nemá vplyv na vecnú správnosť jeho rozhodnutia o premlčaní nároku, lebo žalobca podal žalobu dňa 26. 07. 2013 a to ako on tvrdí bez toho, že by mal vedomosť o miere poklesu pracovnej schopnosti, teda rovnako mohol uvedenú žalobu podať i skôr, a to v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe, čo však neučinil.

6. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“).

7. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu náhradu za stratu za zárobku pri invalidite za obdobie od 01. 07. 2011 do 30. 04. 2016 v sume 19.594,18 € spolu s príslušenstvom a aby bola žalovanému uložená povinnosť platiť žalobcovi náhradu za stratu na zárobku pri invalidite v pravidelnej mesačnej úrazovej rente vo výške 349,96 € od 01. 05. 2016 do budúca, vždy do 15. dňa príslušného mesiaca s 5 % úrokom z omeškania ročne z každej mesačnej dávky od 16. dňa príslušného mesiaca do zaplataenia. Zdôraznil, že odvolanie podáva v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP s tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasí s posúdením námietky premlčania okresným súdom, nakoľko toto posúdenie je vecne nesprávne vzhľadom na samotnú podstatu a účel ust. § 347 Občianskeho zákonníka a inštitút náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite. Základným účelom podľa predmetného ustanovenia (§-u 447 Občianskeho zákonníka) je v zmysle zásady plnej náhrady škody nahradiť poškodenému materiálne hodnoty, ktoré by inak získal vlastnou prácou, vlastným pričinením ako odplatu za vykonávanú zárobkovú činnosť. Náhrada straty na zárobku predstavuje ekvivalent za finančné straty, ktoré budú žalobcovi postupne smerom do budúcnosti vznikať ako dôsledok toho, že žalobca bez svojej viny nebude zapojený do pracovného procesu a nebude z tejto činnosti poberať zárobok. Majetkové hodnoty zodpovedajúce zárobku z pracovnej činnosti by žalobca nebol jeho poškodenia zdravia pri dopravnej nehode, nadobúdala postupne smerom do budúca. Preto aj škoda spočívajúca v nenadobudnutí uvedených majetkových hodnôt z dôvodu utrpenej škody na zdraví vzniká žalobcovi nie naraz ale postupne ekvivalentne

k tomu, ako by smerom do budúca nadobúdala majetkové hodnoty zo zárobkovej činnosti. Výklad ponúkaný okresným súdom je v rozpore s podstatou nároku na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite, ktorý má nahrádzať pravidelne sa opakujúce straty majetkových hodnôt zodpovedajúcich uchádzajúcemu zárobku, nenadobudnutých od vzniku nároku na náhradu straty prvého zárobku po skončení práceneschopnosti smerom do budúca. V zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí mať poškodený subjektívnu vedomosť o škode, ktorá už reálne vznikla. Nestačí vedomosť poškodeného o tom, že mu škoda možno v budúcnosti vznikne. Táto podmienka nie je splnená v prípade, ak poškodený síce vie vyčíslieť, aký pravdepodobný zárobok by v budúcnosti potencionálne dosahoval, ale vzhľadom na budúci charakter tohto zárobku ešte nevie s istotou, či by bol tento zárobok reálne aj dosiahol. Žalobca si svojou žalobou podanou 26. 07. 2013 uplatnil nárok na náhradu za stratu na zárobku od 01. 07. 2011, odkedy neuplynula dvojročná subjektívna premlčacia doba, a preto uplatnený nárok žalobcu nemôže byť premlčaný.

8. Žalobca v odvolaní namietal i to, že okresný súd nesprávne posúdil aj okamih, kedy sa žalobca dozvedel o výške škody. Už v konaní pred súdom prvej inštancie poukázal na to, že podľa ust. § 477 Občianskeho zákonníka sa strata na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Uvedené ustanovenie pri náhrade škody, pokiaľ ide o nárok na náhradu straty na zárobky pri invalidite, odkazuje na inštitút úrazovej renty, upravený v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v texte „zákona č. 461/2003 Z. z.“). Teda priamo Občiansky zákonník stanovuje, že výška nároku na náhradu za stratu na zárobku sa má vypočítať spôsobom, ako sa vypočítava nárok na úrazovú rentu v oblasti pracovnoprávnej zodpovednosti za škodu. Výpočet úrazovej renty je v zákone č. 461/2003 Z. z. upravený v ust. § 89 ods. 1 a 2 s tým, že pre výpočet úrazovej renty je okrem iného rozhodujúca a nevyhnutá aj veličina miery poklesu pracovnej schopnosti poškodeného. Táto veličina však doteraz žalobcovi nie je známa, nakoľko mu nebola určená zo strany Sociálnej poisťovne, ktorá určila len mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na účely výpočtu invalidného dôchodku žalobcu, a nie mieru poklesu pracovnej schopnosti na určenie úrazovej renty. Keďže táto nevyhnutná veličina na výpočet nároku žalobcu na náhradu za stratu na zárobku nebola určená, žalobca doteraz nemohol nadobudnúť vedomosť o škode a jej výške, čo je nevyhnutným predpokladom začatia plynutia premlčacej doby.

9. Na záver podal žalobca odvolanie aj proti výroku o náhrade trov konania a to najmä z dôvodu, že tento je závislý od rozhodnutia vo veci samej. Okrem iného žalobca namietal aj skutočnosť, že okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania nezvážil aplikáciu ust. § 257 Civilného sporového poriadku a nezvážil všetky okolnosti danej veci. V danom prípade bolo potrebné prihliadnuť už k samotným okolnostiam, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu jeho nárokov. Žalobca je vážne trvalo zdravotne postihnutou osobou, škoda na zdraví mu bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, pričom poisťovateľom tejto zodpovednosti za škodu je práve žalovaný. V dôsledku spôsobenej škody má žalobca trvalo vážne nepriaznivý zdravotný stav, čo spôsobuje stratu akejkoľvek možnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo žalobcu dostáva do veľmi nepriaznivej sociálnej situácie a uvedené sa snaží aspoň čiastočne zlepšiť touto žalobou. Žalobca bol uznaný za plne invalidného a táto neschopnosť vlastnou činnosťou dosahovať zárobok znamená u neho nemožnosť vlastným konaním zabezpečiť svoje živobytie a odkázanosť na dávky sociálneho systému štátu, ktorých výška je limitovaná a ledva postačuje na krytie jeho základných životných potrieb. Naopak žalovaný je etablovanou obchodnou spoločnosťou dlhoročne pôsobiacou na poistnom trhu, pričom prostriedky na vedenie súdnych konaní pri sporných nárokoch z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla čerpá nie z prostriedkov vlastného imania ale z prostriedkov zhromaždených z poistného vyberaného okrem iného aj za účelom krytia týchto nákladov. Žalobcu k podaniu žaloby viedli legitímne pohnútky vychádzajúce z jeho zdravotnej a sociálnej situácie, do ktorej sa dostal nie vlastnou vinou. Zároveň priznaná výška náhrady trov konania žalovanej strane spôsobí u žalobcu podstatný zásah do jeho už i tak ťažkej sociálnej situácie a vystaví ho doslova existenčným ťažkostiam. Navrhol, aby súd pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania postupoval v zmysle § 257 CSP.

10. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že prejednaný nárok žalobcu sa týka náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (§ 447 Občianskeho zákonníka), kde subjektívna premlčacia doba začína plynúť zásadne od okamihu, kedy sa poškodený dozvedel o zárobku dosahovanom pred poškodením a po poškodení (čo však nie je tento prípad, nakoľko žalobca nikdy nebol zamestnaný), príp. kedy bolo vydané rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku a poškodený

sa o ňom dozvedel. Podľa Občianskeho zákonníka sa nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite premlčuje ako jeden celok, nielen nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce sa plnenia z neho vyplývajúce poskytované vo forme peňažného dôchodku resp. renty (viď R78/2007; rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 25Cdo/401/2005). Tento nárok možno uplatniť žalobou na súde až potom, čo bol príslušným orgánom vydané rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku a poškodený sa o ňom dozvedel. Žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu škody spočívajúci v náhrade straty na zárobku pri invalidite žalobou podanou na súd dňa 26. 07. 2013, pričom o osobe škodcu sa žalobca dozvedel bezprostredne po dopravnej nehode zo dňa 10. 11. 2008, nakoľko v čase dopravnej nehody bol žalobca spolujazdcom škodcu a osobne ho poznal. O výške škody sa žalobca dozvedel rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 05. 06. 2009, ktorým bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok a bola stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že toto rozhodnutie bolo expedované dňa 19. 06. 2009. Nakoľko vzhľadom na spôsob zasielania tohto rozhodnutia Sociálnej poisťovne žalobcovi nebolo možné presne určiť dátum doručenia uvedeného rozhodnutia, potom s poukazom na bežný chod vecí okresný súd určil, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku bolo žalobcovi doručené do 3 dní od vyexpedovania tohto rozhodnutia, preto sa žalobca o výške škody resp. podstatných skutočnostiach potrebných pre jej výpočet dozvedel dňa 22. 06. 2009. Vzhľadom na tieto skutočnosti považuje žalobca rozhodnutie okresného súdu za vecne správne, nakoľko žalobca podal žalobu na súd po viac ako dvoch rokoch po uplynutí subjektívnej premlčacej doby.

11. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu k otázke okamihu, kedy sa žalobca dozvedel o výške škody uviedol, že žalobca v čase vzniku škodovej udalosti nebol v štátnozamestnaneckom, služobnom, zamestnaneckom ani inom obdobnom pracovnom pomere, ale bol žiakom strednej školy, ktorý v rozhodnom čase nevykonával odbornú, výrobnú, či inú prax súvisiacu s prípravou na budúce povolanie, ani nebol poberateľom dávky v nezamestnanosti, pričom nebolo v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané, že by žalobca mal prísľub budúceho zamestnania po úspešnom ukončení stredoškolského štúdia. Náhradou za stratu na zárobku podľa ust. § 447 Občianskeho zákonníka sa nenahrádzajú samotná strata či zníženie pracovnej spôsobilosti ale majetková ujma, ktorá sa prejavuje tým, že trvalou stratou resp. znížením spôsobilosti následkom ujmy na zdraví prichádza poškodený úplne alebo čiastočne o zárobok, ktorý by dosiahol, nebyť poškodenia zdravia. Nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného vzniká len vtedy, ak nie je schopný pre svoje zdravotné postihnutie, za ktoré zodpovedá škodca, vykonávať doterajšiu prácu a dosahovať tak zárobok, ktorý predtým mal. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky má poškodený na tento druh náhrady nárok aj v tom prípade, ak v čase vzniku škody takýto príjem nemal. Podľa tohto názoru nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti má poškodený aj v prípade, ak v čase vzniku škody nebol zamestnaný a nedosahoval žiadny zárobok resp. iný príjem, ale poberal len podporu v nezamestnanosti. Strata na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite predstavuje majetkovú ujmu, ktorá vyplýva z rozdielu medzi zárobkom poškodeného pred vznikom škody a zárobkom po poškodení s pripočítaním prípadného invalidného alebo čiastočného invalidného dôchodku. Týmto spôsobom je vyjadrené zníženie alebo strata spôsobilosti poškodeného a jeho neschopnosť dosahovať v dôsledku poškodenia zdravia rovnaký zárobok ako pred poškodením. Samotné „zhoršenie zdravotného stavu“ poškodeného (zníženie pracovnej schopnosti) teda ešte neznamená vznik škody, pretože samo o sebe nie je „majetkovou škodou“. Až vtedy, keď sa dôsledky zhoršenia zdravotného stavu prejavujú v majetkovej sfére poškodeného, dochádza k vzniku škody. Nakoľko žalobca nevykonával pred úrazom žiadnu prácu, nie je možné porovnávať možnosť splnenia pracovných úloh žalobcu pred a po vzniku škody na zdraví, čo aplikáciu miery poklesu pracovnej schopnosti v zmysle § 88 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., na ktoré poukazoval žalobca v odvolaní, pre výpočet úrazovej renty vylučuje. Správne tak Sociálna poisťovňa stanovila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorá hodnotí mieru poklesu vykonávať vo všeobecnosti akúkoľvek pracovnú činnosť.

12. Následne žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu k spôsobu, akým sa žalobcovi má vypočítať náhrada straty na zárobku po skončení práceneschopnosti a kedy sa mohol žalobca dozvedieť o výške škody, poukázal opakovane na dôvody uvedené v uznesení Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 16Co/44/2018-163 zo dňa 28. 02. 2019 a to body 32 a 36 odôvodnenia. Stotožnil sa so záverom okresného ako aj odvolacieho súdu, že žalobcovi bola miera poklesu pracovnej schopnosti známa od 05. 06. 2009. V tejto súvislosti zároveň poukázal i na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.

zn. 25Cdo/721/2005. Vzhľadom na vyššie uvedené zotrval žalovaný na vznesenej námietke premlčania a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

13. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného, v ktorom doplnil, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktoré poukázal žalovaný vo svojom vyjadrení, je neaktuálne, pretože toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Českej republiky za účinnosti inej právnej úpravy. Opätovne poukázal na účel a zmysel ust. § 445 a § 447 Občianskeho zákonníka a považuje za nesprávny záver, ak by mal byť nárok na všetky jednotlivé dielčie nároky zodpovedajúce budúcim stratám na zárobku poškodeného premlčané skôr, ako tieto straty a táto škoda poškodenému vôbec vznikne. Zdôraznil i to, že Občiansky zákonník v ust. § 445 a § 447 neuvádza, že nevyhnutnou podmienkou pre vznik nároku na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite je skutočnosť, že poškodený pred poškodením zdravia pracoval. Podstatné je, či u poškodeného dochádza po poškodení zdravia k majetkovej strate spočívajúcej v tom, že z dôvodu poškodenia zdravia nedosahuje zárobok, ktorý by pri normálnom bežnom a predpokladanom chode veci inak dosahoval. Zotrval na tom, že pre výpočet úrazovej renty je okrem iného rozhodujúca a nevyhnutná aj veličina miery poklesu pracovnej schopnosti poškodeného, ktorá doteraz žalobcovi nie je známa.

14. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP (a contrario) rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP vo výroku, ktorým žalobu zamietol (výrok I.) ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

15. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 191 ods. 1 CSP a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení okresného súdu neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil. Jeho rozhodnutie je založené na správnych skutkových ale aj právnych záveroch.

17. Prioritne odvolací súd poukazuje na ust. § 380 ods. 1 CSP, na základe ktorého môže odvolací súd prihliadať iba na dôvody vymedzené v podanom odvolaní, nakoľko odvolateľ v podanom odvolaní vymedzuje, z akých dôvodov žiada o preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

18. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny náležitý právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené zaoberal tým, či okresný súd vyhodnotil vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného správne, teda či rozhodol na základe správneho právneho posúdenia námietky premlčania. Okresný súd na prejednávanú vec správne aplikoval ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa právo na náhradu škody premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Krajský súd ako súd odvolací už v zrušujúcom uznesení č. k. 16Co/44/2018-163 zo dňa 28. 02. 2019 konštatoval, že nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti od 01. 07. 2011 je nárokom občianskoprávnym, ktorý nárok vzniká poškodenému v dôsledku škody na zdraví. Pri škodách na zdraví ide o stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti, o stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, nárok na náklady spojené s liečením a nároky pozostalých. Všetky uvedené nároky sú podľa súdnej praxe celkom samostatné. Potvrdzuje to aj fakt, že nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, na liečebné náklady si žalobca uplatnil riadne a včas a tieto mu boli aj priznané. Krajský súd ako súd odvolací výslovne poukázal

na to, že pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí len subjektívna premlčacia doba. Podstata premlčania v zmysle § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že pokiaľ sa určité právo po zákonom stanovenú dobu (premlčaciu dobu) nevykonáva alebo sa v priebehu premlčacej doby neuplatní na súde, či u príslušného orgánu, nemôže už byť po jej uplynutí veriteľovi priznané. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj v odvolaní opakovane poukazoval na skutočnosť, že žalobcovi škoda ešte ani nevznikla, ak ide o škodu, ktorá mu má vzniknúť do budúcnosti. Napriek tomu, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd v zrušujúcom uznesení poukazoval na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 426/2016 zo dňa 07. 07. 2016, v ktorom prípade išlo taktiež o nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, žalobca nepoukázal na iné odlišné rozhodnutie, ktoré by oponovalo záveru Ústavného súdu, v zmysle ktorého ide o občiansky nárok, ktorý podlieha premlčaniu ako celok, a to z dôvodu povahy tohto nároku, ktorým je opakujúce sa plnenie a ktorý nemá povahu náhrady mzdy. Žiadnym spôsobom nevyvrátil závery v zmysle právnej praxe, ak navuac aj z komentára Občiansky zákonník pre prax, J. Krajčo kol., Eurounion, časť. II, str. 1767 vyplýva, že je rozdiel medzi nárokom na stratu na zárobku počas práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti s tým, že v prípade nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti sa premlčuje nárok ako taký. Podporne okresný súd ako i krajský súd ako súd odvolací poukázali i na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorým bolo taktiež konštatované, že občianskoprávny nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite sa premlčuje ako celok, nielen nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce poskytované vo forme peňažného dôchodku, resp. renty.

20. Odvolací súd preto v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, keď ani v odvolacom konaní nebolo spochybnené, kedy sa žalobca dozvedel o škode a o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, teda o zodpovednom subjekte. K vydaniu rozhodnutia o invalidnom dôchodku došlo dňa 05. 06. 2009 a s poukazom na vykonané dokazovanie pred okresným súdom zrejme, že pokiaľ bolo toto rozhodnutie expedované zo Sociálnej poisťovne dňa 19. 06. 2009, okresný súd správne vychádzal zo všeobecne známeho stavu, že takéto zásielky bývali doručené do 3 dní od expedovania. Takto určil okresný súd dátum doručenia uvedeného rozhodnutia dňom 22. 06. 2009, kedy začala žalobcovi v zmysle vyššie uvedeného plynúť dvojnásobná subjektívna lehota na podanie žaloby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca však žalobu podal na súd až dňa 26. 07. 2013, teda po uplynutí viac ako štyroch rokov po tom, ako sa dozvedel o škode a kto za ňu zodpovedá. Nijakým spôsobom nebolo spochybnené a ani tvrdené, že by žalobca uvedené rozhodnutie o priznaní dôchodku expedované dňa 19. 06. 2009 nebol dostal a toto rozhodnutie priložil aj k žalobe. Navyiac žalobcovi bolo rozhodnutím zo dňa 10. 12. 2009 priznané aj zvýšenie dôchodku, teda je evidentné, že už v roku 2009 mal žalobca bezpochyby vedomosť o škode a kto za ňu zodpovedá. Je nutné tiež doplniť, že pokiaľ ide o nadobudnutie vedomostí žalobcu o vzniknutej škode a jej výške, ktorá by mala byť predpokladom pre začiatok plynutia premlčacej doby, nie je potrebné, aby poškodený poznal rozsah (výšku) škody presne, napr. na základe odborného posudku, ale v zmysle ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa poškodený dozvie o škode vtedy, keď má údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o náhradu škody na súde, t. j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnú v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia. Nakoľko žalobca nevykonával pred úrazom žiadnu prácu, nie je možné porovnávať možnosť splnenia pracovných úloh žalobcu pred a po vzniku škody na zdraví, čo aplikáciu miery poklesu pracovnej schopnosti v zmysle § 88 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., na ktoré poukazoval žalobca v odvolaní, pre výpočet úrazovej renty vylučuje. Správne tak Sociálna poisťovňa stanovila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorá hodnotí mieru poklesu vykonávať vo všeobecnosti akúkoľvek pracovnú činnosť.

21. Odvolací súd dopĺňa, že rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/13/2013 zo dňa 29. 04. 2015 ale aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. 426/2016 zo dňa 07. 07. 2016, či rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 23Co/307/2013 zo dňa 27. 10. 2014 boli vydané po tom, ako došlo novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 404/2004 Z. z. od 01. 08. 2004 k zmene právnej úpravy náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti tak, že sa táto náhrada posudzuje a aj výška určuje rovnako ako suma úrazovej renty podľa Zákona o sociálnom poistení, na ktorú poukazoval žalobca. Sociálna poisťovňa je oprávnená v zmysle uvedených právnych predpisov určiť mieru poklesu pracovnej schopnosti a táto aj stanovená bola v rozhodnutí Sociálnej poisťovne zo dňa 05. 06. 2009 tak, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určila u žalobcu viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Uvedené rozhodnutie vyvracia tvrdenie žalobcu, ktorý uviedol, že pokiaľ táto

miera poklesu nie je zo strany na to oprávneného orgánu stanovená, nie je možné relevantne určiť výšku úrazovej renty, a tým ani výšku náhrady za stratu na zárobku v zmysle § 447 Občianskeho zákonníka a teda nie je možné stanoviť výšku škody.

22. Keďže odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom okresného súdu o tom, že nárok žalobcu je premlčaný, rozhodnutie okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok I.), potvrdil ako rozhodnutie vecne správne.

23. Pokiaľ ide o rozhodnutie okresného súdu o náhrade trov konania, okresný súd aplikoval ust. § 255 ods. 1 CSP, teda priznal náhradu trov konania žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania neaplikoval ust. § 257 CSP, preto odvolací súd rozhodnutie okresného súdu v tomto rozsahu zmenil podľa § 388 CSP, a to z nasledovných dôvodov:

24. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP nielen charakter konania či charakter procesnej situácie ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, v postoji strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať aj k majetkovým, sociálnym a osobným a ďalším pomerom všetkých strán. Je teda potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci samej, ale i okolnosti strán konania, nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale i na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech. Nemožno opomenúť, že musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné náležite odôvodniť. Odvolací súd preto v tejto súvislosti poukazuje na okolnosti, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu jeho nárokov. Žalobca je vážne trvalo zdravotne postihnutou osobou, pričom škoda na zdraví mu bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, keď poisťovateľom tejto zodpovednosti za škodu je žalovaný. V dôsledku spôsobenej škody má žalobca trvalo vážne nepriaznivý zdravotný stav, čo spôsobuje stratu akejkoľvek možnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo žalobcu dostáva do veľmi nepriaznivej sociálnej situácie. Nemožno opomenúť, že žalobca bol uznaný za plne invalidného a existuje u neho neschopnosť vlastnou činnosťou dosahovať zárobok, teda nemožnosť vlastným konaním zabezpečiť svoje živobytie a je odkázaný len na dávky sociálneho systému štátu, ktorých výška je limitovaná a minimálne postačuje na krytie základných životných potrieb žalobcu. Na druhej strane je nutné poukázať na to, že žalovaný - je etablovanou obchodnou spoločnosťou dlhodobo pôsobiacou na poisťovacom trhu, a teda na druhej strane žalovanému nepriznanie náhrady trov konania nespôsobí v podstate vážne existenčné relevantné následky na rozdiel od samotného žalobcu. Žalovaný sa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu k otázke náhrady trov konania nevyjadril, tvrdenia uvádzané žalobcom v odvolaní nespochybnil, preto i vzhľadom na túto skutočnosť odvolací súd rozhodnutie o náhrade trov konania súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému napriek tomu, že bol v konaní plne úspešným, náhradu trov konania nepriznáva.

26. Na základe dôvodov uvedených vyššie posudzoval odvolací súd i nárok žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko je nutné konštatovať, že v odvolacom konaní bol vo veci samej úspešným žalovaný. Aplikáciou ust. § 257 CSP však odvolací súd konštatuje z totožných dôvodov, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).